

ИЗБОРНОМ ВЕЋУ ФИЛОЗОФСКОГ ФАКУЛТЕТА
БЕОГРАД, 03. 12. 2012. ГОДИНЕ

ИЗВЕШТАЈ КОМИСИЈЕ О ИЗБОРУ (РЕИЗБОРУ) КАНДИДАТА ЗА ДОЦЕНТА

Изборно веће Филозофског факултета у Београду, на својој седници од 27. 09. 2012. године изабрало је Комисију за припрему реферата о кандидатима који се пријаве на конкурс расписан у Огласним новинама Националне службе за запошљавање "Послови", од 26. 09. 2012. године. Конкурс је расписан за радно место **доцента** (реизбор) за ужу научну област *Историја српског народа у средњем веку са историјском географијом и старословенским језиком*, са пуним радним временом, на одређено време до пет година. На конкурс се у предвиђеном року пријавио један кандидат **др Марко Шуица**, досадашњи доцент на истој катедри. Поменутом одлуком у Комисију за припрему извештаја изабрани су : др Андрија Веселиновић, редовни професор, др Сениша Мишић, редовни професор и др Срђан Рудић, виши научни сарадник Историјског института САНУ.

Пошто је Комисија прегледала приложену документацију и констатовала да је веродостојна и потпуна, слободна је да Већу поднесе следећи извештај.

А. Биографски подаци, научни и стручни рад са оценом

Др Марко Шуица је рођен у Београду 09.06. 1967. године, где је завршио основну школу и гимназију. После тога је уписао студије на Одељењу за историју Филозофског факултета у Београду 1986. и дипломирао 1992. године на Катедри за националну историју средњег века, са темом *Властела кнеза Лазара*. До 1994. био је волонтер-истраживач при Одељењу, као талентовани историчар, да би те године био изабран за асистента – приправника на истом Одељењу. Са темом *Властела српских обласних господара* магистрирао је 1997. године, а следеће године је унапређен у звање асистента на истом предмету. Током децембра 2001. и јануара 2002. боравио је на Институту Георг Екерт у Немачкој на усавршавању из дидактике и методике креирања уџбеника историје. Од октобра 2002. до априла 2004. године био је члан тима за историју у оквиру реформе Министарства просвете Србије. У периоду 2001 – 2011. учествовао је на преко 20 конференција, семинара и радионица у земљи и иностранству. Обављао је дужност координатора пројекта *Компарација и истраживање уџбеника у југоисточној Европи Пакта за стабилизацију југоисточне Европе*, затим пројекта *Стандарди у настави историје*

за основне школе у Србији 2006. и другим. Одбранио је докторску тезу под насловом *Српске земље између Турске и Угарске од Косовске до Ангорске битке* априла 2007. пред комисијом проф. др Андрија Веселиновић, ментор, проф. др Раде Михаљчић и проф. др Радивоје Радић. У звање доцента изабран је 2008. године и од те године предаје Националну историју средњег века II, а од школске 2012. године и Методику наставе историје. Од 2008. је наставник по позиву на Филозофском факултету у Бања Луци. Сарадник је на научном пројекту *Српска држава и друштво у изворима средњег века* од његовог покретања 2001. до данас, а уједно и један од највреднијих сарадника тада у оквиру пројекта покренутог часописа *Стари српски архив*. Од 2009. члан је редакције новопокренутог часописа *Грађа о прошлости Босне*. Од 2011. је експерт Одељења за наставу историје Савета Европе. Као што се види, из кратко набројаних активности његова научна, стручна и педагошка делатност у овом периоду је респектабилна и на тај начин представља веома зрелог и вредног научног и педагошког радника.

Б. Објављени научни радови од избора у звање доцента

Од последњег избора у звање доцента (2008) др Марко Шуица је објавио велики број научних и стручних радова. Изражен квантитативно, он је објавио знатан број расправа и чланака, укупно 14 и то је за Комисију најважнији сегмент његовог рада. Други део његових радова, по броју скоро подједнак, за научно напредовање на овом предмету мање значајан, али је важан за педагошку и наставну компоненту делатности сваког наставника. Њих има укупно 13. Уз то, објавио је и велики број енциклопедијских јединица и биографских прилога у одговарајућим публикацијама.

1. Чланци и расправе

Као што је речено, др Марко Шуица је објавио велики број расправа и чланака који најбоље сведоче о његовом научном раду. Већ је наведено да се ради о 14 радова различите тематике, али сви се они односе на позни српски средњи век. Ми их овде нећемо детаљно анализирати, већ ћемо их тематски груписати и приказати њихов основни садржај и значај.

Прву групу чине расправе о значајним личностима и догађајима из краја 14. и почетка 15. века. То су пре свега Вук Бранковић, кнез Лазар и деспот Стефан Лазаревић и њихово учешће у најзначајнијим биткама тог доба, као што су Косовска битка, Никополска битка и пад Србије под турску власт. Када је у питању Вук Бранковић, личност на коју је усмерена највише истраживачка пажња кандидата, први рад о њему објављен је 2008: *Вук Бранковић и састанак у Серу*, ЗРВИ 45 (2008) 253-266. Посвећен је највише термину одржавања овог састанка Бајазитових хришћанских вазала. Аутор је утврдио да је одржан у Серу у зиму 1393/4, а да је Вук постао вазал после 21. новембра 1392. и да је самом састанку

вероватно присуствовао, мада извори о томе ништа директно не говоре. Значајан рад је *Битка код Никопоља у делу Константина Филозофа*, ИЧ 58 (2009) 109-125. Опис учешћа Стефана Лазаревића је у приказу ове битке наведен крајње сведено, мада је историјски врло важно и да то К. Филозоф чини прећуткујући многе ствари из хагиографских разлога, тј. стварања култа деспота Стефана. У вези са овим мотивима је и рад *Перцепција Османског царства у Србији*, Имагинарни Турчин, Едиција 20. век, Београд 2010, 285-299. Главно питање је колико је Османско царство утицало на стварање различитих културних и националних особености и промена у томе на Балкану још од средњег века и касније, у историографском дискурсу, изворима, државним празницима. Личности деспота Стефана посвећен је и рад *Кнез и деспот Стефан Лазаревић у делу Миодрага Пурковића*, Зборник Миодрага Пурковића, Пожаревац 2010, 54-61. Ту се истиче углавном позитиван став, а и поједине превазиђености његове монографије о деспоту Стефану, до сада једине о овој значајној личности нашег средњег века. Нестанку српске средњовековне државе посвећен је рад *Пад Србије у историјској перспективи*, Зборник о паду српске Деспотовине 1459, САНУ, Београд 2010, 263-285. Пропадање српске средњовековне државе поставља се у теоријско-методолошком погледу и касније обликовање у српској народној традицији и предању. Још један рад посвећен је Вуку Бранковићу, односно његовом месту у историографији, тачније у делима историчара критичке школе Љубомира Ковачевића: *Вук Бранковић у делу Љубомира Ковачевића*, Глас САНУ 414 (2010) 9-15. Ту се преиспитује Ковачевићево дело и његов значај у победи критичке школе у нашој историографији као и како се вреднује његово дело данас.

Другу групу расправа чине оне које су посвећене Косовској бици, њеној присутности у историографији и питању улоге у самој бици Вука Бранковића. Две расправе из овог круга питања су објављене у зборницима у иностранству. *The Image of the Battle of Kosovo (1389) Today: a Historic Event, a Moral Pattern, or the Tool of Political Manipulation*, the Uses of the Middle Ages in Modern European States, History, Nationhood and the Search for Origins, R.J.W. Evans and Gay Marchal, Palgrave Macmillan, 2011, 152-175. Овде је она посматрана као догађај који је највише обликовао српски национални и државни идентитет, па све до злоупотребе крајем 20. века. Други рад посвећен овој бици је: *О могућој улози Вука Бранковића у Косовској бици – прилог разматрању средњовековне ратне тактике*, Зборник у част академика Симе Ћирковића, Историјски институт у Београду 2011, 225-244. Овде се поново расправља о питању тобожње издаје Вука Бранковића у овој бици. Компарација са Грачаничком битком из 1402. послужила је као могући развој догађаја у самој Косовској бици. Последњи наслов из ове групе је *Bitwa na Kosowym Polu w 1389. U zrodlel serbskiej tożsamosci narodowej*, Wojna, pamięć, tożsamość, O bitwach i mitach wiewnych, red. J.Piskorsky, Warszawa 2012, 293/316.

Трећу групу чине чланци који се односе на критичко издавање средњовековне грађе, пре свега повеље и писма и њихову дипломатичку анализу. У ову групу спадају следећи радови: Коауторски рад са Т. Суботин – Голубовић, *Повеља Вука Бранковића Дубровнику*, ССА 9 (2010.) 99-109. Дакле ова повеља је издата 1387. у Приштини и њоме се потврђују права и повластице Дубровчана које су они имали још од времена Немањића. Даје се дипломатичка анализа, објашњавају топографски и просопографски подаци и особености. По истом принципу издато је

и анализирано једно писмо Николи Зојићу из 1397., властелина Стефана Лазаревића : *Писмо Дубровчана Николи Зојићу*, ССА 10 (2011) 123-128. Друга два прилога се више баве дипломатичким сличностима и разликама, владарској идеологији и изворној подлози дубровачких писама Бранковићима, Лазаревићима и Николи Зојићу : *Односи кнеза Лазара и Вука Бранковића у светлу дубровачких исправа из 1387.године*, ССА 9 (2010.) 217-232; *Дубровачка писма – огледало друштвено- политичких промена у српским земљама 1389 – 1402*, ГДИ 2 (2011.) 29-51.

Науча вредност и број ових чланака и расправа сведоче о научној зрелости кандидата. Наговештени скори излазак књиге која сублимише овај научно – истраживачки напор само ће уклонити и формалну препреку за напредовање у више звање.

2. Енциклопедијске јединице и лексикографски прилози

Кандидат је објавио 40 енциклопедијских јединица у *Енциклопедији српског народа* Завода за уџбенике, Београд 2008.. Такође је објавио 15 биографских прилога у *Српском биографском речнику*, Матице српске, Нови Сад 2009. и 2011. године.

В. Наставнички и педагошки рад

Наставнички и педагошки рад са студентима др Марка Шуице је на високом нивоу. Шеф катедре га посебно истиче и веома високо оцењује. На студентским евауацијама др Шуица има одличне оцене свих ових школских година (види прилог). Од доласка на Одељење је веома допринео унапређењу наставе на свом предмету, да се она озбиљно и на савремени начин приближи студентима и унутар себе реформише. Систем тестова и семинарских радова се одавно примењује у настави, тако да то утиче на све бољи пријем код студената, као и све бољу пролазност на оцењивању. Ту је и примена научних екскурзија студената која се на катедри примењују, а кандидат је спроводи.

Посебно у овом сегменту истичемо педагошки рад и учешће кандидата у реформи и примени резултата реформе, нарочито у основним школама. Већ је истакнуто његово учешће или руковођење преко 20 пројеката, семинара, радионица, тестова у основним школама у Србији. На овом плану је, истичемо, коаутор једног уџбеника за 6. разред основне школе : *Историја за 6. разред основне школе*, Фреска, Београд 2010. (са Р. Радићем), као и још 12 радова међу којима су радне свеске, приручници за наставнике, радни листови, историјски атлас, тестови и слично (види списак радова).

Г. Закључак

Оцењујући научно – истраживачки и педагошки рад др Марка Шуице истичемо да је он свеукупним радом и квалитетом заслужио да буде реизабран у исто звање, а када се стекну услови, и да буде биран у више звање. Узимајући у обзир све што је до сада речено у реферату, Комисија предлаже Изборном већу **да поново изабере др Марка Шуицу у исто звање доцента.**

Чланови Комисије:

1. др Андрија Веселиновић, редовни професор
2. др Синиша Мишић, редовни професор
3. др Срђан Рудић, виши научни сарадник